Slovo ministra řepařům a cukrovarníkům do nového roku 2017

Vážení čtenáři Listů cukrovarnických a řepařských,

vážení pěstitelé cukrové řepy a výrobci cukru,

dovolte mi popřát Vám šťastný vstup do nového roku 2017. Z dosavadních odhadů je patrné, že cukrovarnická kampaň 2016/2017 skončí úspěšně. Potvrdí se tak vysoká úroveň dosahovaných výsledků jak v pěstování cukrové řepy, tak ve výrobě cukru. Česká republika tím potvrzuje své pevné místo v rámci evropského trhu s cukrem, za což Vám upřímně děkuji.

Současně chci popřát tomuto časopisu mnoho zajímavých článků a mnoho čtenářů. Je obdivuhodné, že vstupuje do již 133. ročníku, což je mezi odbornými periodiky v zemědělském a potravinářském světě jistě výjimečné.

Rok 2017 je posledním z třináctiletého období, kdy je české řepařství a cukrovarnictví ovlivňováno systémem regulace trhu zejména pomocí kvót na cukr a minimální cenou cukrové řepy.

Na bilancování bude dost času po faktickém skončení hospodářského roku, po 1. říjnu 2017, současnost je především obdobím přípravy na období bez kvót a bez stanovené minimální ceny, na období liberalizovaného evropského cukerního trhu. Na jedné straně se připravují sami pěstitelé cukrové řepy a výrobci cukru, na druhé straně jsou to orgány Evropské komise a členských států.

Diskuse o pokvótovém období probíhá již delší dobu zejména v oblasti nových smluvních vztahů. Na jaře 2016 byla podepsána takzvaná mezioborová dohoda mezi zástupci dodavatelů a odběratelů cukrové řepy, a to na úrovni celé České republiky. Tento rámec vymezující základní pravidla komunikace obou stran následně vyústil do diskuse o nových konkrétních smlouvách na dodávky cukrové řepy v období bez kvót. Právě nový smluvní vztah vidím jako důležitý prvek pro nastávající období, a proto této části věnuji maximální osobní pozornost a účast. V tomto smyslu bych chtěl vyjádřit jisté uspokojení nad tvorbou a uzavíráním nových smluv, že nadále trvá zájem o pěstování cukrové řepy, že je ochota a také schopnost, i přes často velmi vzdálené představy, zasednout za jednací stůl a nakonec se domluvit. O to cennější tento proces je, když se obě strany dohadují o podmínkách v novém volném tržním prostředí.

Je zřejmé, že systém Společné organizace trhů zůstane v platnosti, stejně tak i řídicí pravomoci orgánů Evropské unie. Členské státy proto budou mít i nadále velmi omezené možnosti ovlivňování vývoje cukerního trhu. Ze stávajících prvků regulačního systému by mělo zůstat v platnosti sledování cen cukru a k tomu by mělo nově přibýt sledování cen cukrové řepy. Sledovat se nadále bude i plocha cukrové řepy a výroba cukru. Pro řešení období krizí a otřesů trhu je k dispozici systém soukromého skladování a možnost přijímání mimořádných opatření. Mnoho podpůrných prvků zanikne, naopak vzroste význam obchodních svazků Evropské unie se třetími zeměmi. V této oblasti rovněž dochází ke značné liberalizaci. Jako klíčové však vidím, aby k tomuto procesu napříště docházelo u obou partnerů současně, a aby zemědělsko-potravinářské komodity nebyly předmětem dohod za jiné zboží, aby ideálně byla liberalizace položky cukr dohodnuta za cukr.

Podstatným pomocným prvkem bude dobrovolná vázaná podpora, která je v současnosti pro ČR dislokována v roční výši 450 milionů korun. Jsem si vědom, že to rozhodně není ideální stav, že si cukrová řepa zaslouží více, vycházím však z reálných možností, které jsem při svém nástupu převzal. Nesmířil jsem se s nimi a činím všechny kroky k tomu, aby došlo například ke zvýšení národní obálky na dobrovolnou vázanou podporu o maximální výši až na 25 %. Jiná přímá finanční pomoc nebo hrazení stávajících pracovních operací při pěstování cukrové řepy nejsou možné, proto se prostor nabízí v oblasti nových a neprováděných činností, systémů a operací. Proto byl v rámci Programu rozvoje venkova například významně rozšířen seznam podporovaných zemědělských strojů pro sklizeň a manipulaci s řepou, dále je připravováno odzkoušení systému integrované produkce, pozornost je věnována plevelné řepě s cílem připravit metodiku sběru a vyhodnocování informací. Jsou také hledány cesty pomoci v oblasti proti utužení půdy při sklizni řepy, zejména při jejím skladování na okraji polí. Další oblastí je manipulace ornice po vyprání řepy v cukrovarech a její návrat zpět na pole.

I když cukrová řepa zanedlouho vstoupí do volného trhu, nezůstane bez naší pozornosti. Věřím, že z českých polí po 1. říjnu 2017 nezmizí.

Úspěšný, dobrý nový rok 2017 Vám přeje

Marian Jurečka, ministr zemědělství